ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Pohl_Frederik-Co_delat_nez_prijde_privolany_psychoanalytik.PDB

PDB Name: Pohl_Frederik-Co_delat_nez_prij
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.5.2006
Modification Date: 1.5.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Frederik Pohl
Co dělat, než přijde přivolaný psychoanalytik
Právě jsem poslal sekretářku pro pohárek kávy, a ona mi přinesla coca-colu s citrónovým džusem.
Vlastnější ani nemohu nic vytýkat. Komu na světě se ostatně dá co vytýkat, kromě mne samého? Hazel je u mě zaměstnána patnáct let a bývala to výborná sekretářka, perfektní písařka, betonová pevnost proti lidem, které jsem nechtěl přijmout, a královna mezi ženami, když šlo o to dovědět se na dámské toaletě nějaké ty klepy. Teď to má ovšem většinu času v hlavě poněkud vygumováno, to je fakt. Ale není taky divu!
Na svou obhajobu mohu říct, že jsem neměl přesnou představu o tom, do čeho se pouštím. Bezpochyby se pamatujete - ne, počkejte, začnu tu větu raději znova, protože jisté pochyby tu jsou. Snad, řekněme, snad se upamatujete na ty dva doktory a na jejich senzační zprávu o cigaretách a rakovině plic. U nás, u Vanden Blumera a Silka, to bouchlo naplno, protože jsme žili z konta u tabákového koncernu Mason-Dixon už dobrých dvacet let. Jen si spočítejte, kolik asi mohlo dělat našich patnáct procent z víc než deseti čistých miliónů dolarů jejich roční bilance, a nahlédnete to sami. To první, co bezprostředně následovalo, bylo ovšem pro nás velice dobré, protože co klient ze všeho nejdřív udělal, bylo, že sáhl pro šekovou knížku a vyklopil dalších pár miliónů dolarů na zvláštní účely, k boji s nepřátelsky zaujatým tiskem; ovšem to nemohlo dlouho vydržet, a my jsme to dobře věděli. VB. a S. je v obchodním světě známá jako reklamní agentura, která vidí daleko dopředu; viděli jsme daleko dopředu, že jestliže je klient v opravdovém nebezpečí, nevytáhne ho z něho žádný reklamní šturm, a že je zase jednou na nás, abychom vylezli pěkně na kopec a rozhlédli se, co to vlastně máme před sebou za krajinu.
Šéf svolal toho rána zvláštní plánovací komisi a postavil nás před fakta. „Tak už se zase troubí k ohni, mládenci," povídá, „a je na nás, abychom šli hasit. Poslouchám, mluvte."
Buggott si odchrchlal a mrzutě řekl: „Možná že to dělá jen ten papír, pane řediteli, možná že kdyby je zkusili vyrábět bez papíru…" Má Mason-Dixonovy na starosti, tak mu nemůžete mít za zlé, že se na věc dívá zákazníkovýma očima.
Šéfovi se zablesklo v očích: „Když je budou dělat bez papíru, takže to vlastně nebudou cigarety, ne? Nebloumat kolem, mládenci. Poslouchám."
Nikdo z nás nezatoužil bloumat si kolem, a tak jsme asi minutu shovívavěcivěli na Buggotta. Konečnězvedla ruku Ellen Silková. „Já bych nerada, abyste si mysleli," řekla, „že jen proto, že mi tatínek odkázal nějaký ten podíl, chci prosazovat své názory, pane Vanden Blumere. Měl jste zkrátka na mysli, že by se - ehem - mělo pustit do světa něco, co by odvedlo pozornost veřejnosti jinam?"
„Máte příležitost obdivovat šéfa. „Doporučujete to snad, miláčku?" dotazoval se laskavě a odpálil tak míčna její stranu sítě.
Řekla slabě: „Já vlastně nevím. Jsem z toho nějak popletená."
„To je přirozené, miláčku," zazářil, „to jsme my všichni. Uvidíme, jestli nás z toho zmatku vyvede Charley. Co, Charley?"
Díval se na mě. Okamžitě jsem odpovídal: „Jsem rád, že jste se mě zeptal na názor, pane řediteli. Trochu jsem už o tom přemýšlel a napadlo mě tohle." Odpočítával jsem na prstech. „Za prvé, po tabáku se kašle. Za druhé, po alkoholu je kocovina. Za třetí, drogy a všechno co k nim patří - no prostě to je mimo zákon." Pleskl jsem těmi třemi prsty o dlaň druhé ruky. „Tak co nám zbývá, pane řediteli? To je otázka, kterou si kladu. Můžeme přijít s něčím novým, s něčím co předně není zdraví škodlivé, po čem vás za druhé nebolí hlava a co za třetí nezpůsobuje návyk a není tudíž proti zákonu?"
Pan Vanden Blumer souhlasně přikývl. „To není špatný nápad, Charley. Vy zkrátka, když se k tomu ohni zatroubí, tak jste doopravdy na nohou."
Baggottova ruka vyletěla nahoru. Povídal: „Mohli bychom si to ujasnit, pane řediteli? Má snad Charley na mysli, abychom doporučili Mason-Dixonovým, aby nechali tabáku a pustili se do něčeho jiného?"
Starý pán se na něj na okamžik mírně zadíval. „A proč by to měli být Mason-Dixonovi?" optal se tiše a nechal nás chvíli přemýšlet o všech možných důvodech, proč by to Mason-Dixonovi být neměli. Konec konců loyalita k zákazníkovi je hezká věc, ale na druhé straně má člověk závazky i vůči vlastním lidem.
Starý pán to nechal odeznít a pak se znovu obrátil na mě. „Tak co, Charley?" zeptal se. „Už jsme vyslechli, co přesně potřebujeme. Máte snad nějaký ten konkrétní návrh?"
Všichni se na mě podívali, jestli nějaký ten konkrétní návrh mám.
Naneštěstí jsem ho měl.

Právě jsem požádal Hazel, aby mi přinesla fascikl Leslieho Claryho Clouda, a ona mi přišla s kopií mého memoranda, jímž jsem mu před dvěma lety navrhoval plat. „To je všecko, co tam v jeho šanonu bylo," řekla snivě a žvýkací svaly se jí rytmicky pohybovaly. Neměl jsem chuť přít se s ní, tak jsem jí vrazil pohárek s coca-colou a džusem a poradil jsem jí, aby to vylila a přinesla mi trochu kávy. K
- A - V - Y, kávy. Pokusil jsem se najít v záznamech něco sám, když odešla, ale byla to jen ztráta času.
Takže vám o Lesliem Glarym Gloudovi budu muset vyprávět jen podle paměti. Přišel za mnou do kanceláře neohlášen a já se asi do smrti nedovím, proč ho ke mně Hazel vůbec pustila. No, ale stalo se. Řekl mi rovnou a bez obalu: „Vyrazili mě, pane McGory. Vylili. Po jedenácti letech, co jsem byl u Wyoming Bureau of Standards starším chemikem."
„To je mrzuté, pane doktore," řekl jsem a rovnal jsem si na stole nějaké papíry. „Ovšem já se obávám, že náš podnik nemůže - - -"
„Nene," pravil rychle, „já o reklamě stejně nic nevím. Moje branže je technická chemie. Mám takový, jak bych to řekl, návrh na jeden výrobní postup, který by vás mohl zajímat. Pracujete přece pro Mason-Dixonovy, ne? Víte, já jsem ve své doktorské práci -" Odplul do mlhy dlouhých a krátkých molekulových řetězců, pentózových cukrů a obyčejných zahradních kytek. Chvíli to trvalo, ale poslouchal jsem trpělivě a nakonec jsem začal chápat, kam vlastně míří. Existovala, jak on tvrdil, jakási látka obsažená v docela obyčejné zahradní kytce, která když by se karfiolizonovala tetracyklistou a když by se pak d-tri-čokoládovala zbylá leptanda nebo tak nějak, dala by se změnit na jinou látku, která má mnoho společného s tím, čemu se běžně říká koks nebo taky sníh, prostě s kokainem.
Vyjeveně jsem se na něj podíval. „Pane doktore," řekl jsem důrazně, „uvědomujete si, co mi tu vlastně navrhujete? Kdybychom něco takového namíchali do cigaret našeho klienta, pak bychom frapantně porušovali zákon! To je ta nejneslýchanější nabídka, jakou jsem kdy slyšel. Kromě toho jsme už o této věci uvažovali a odhad nákladů byl takový, že -"
„Nene," řekl opět. „Vy mi asi nerozumíte, pane McGory. Ona to není žádná z běžně dostupných drog, je to něco nového a zcela odlišného."
„Odlišného?"
„Nevytváří například škodlivý návyk."
„Nevytváří návyk?"
„Naprosto ne. Chemicky je to zcela nepříbuzné jakémukoli narkotiku obsaženému v dosavadním lékopisu. Podle zákona - tedy já nejsem žádný právník, pane McGory, ale přísahám vám, že se na to nevztahuje žádné zákonné ustanovení. Není také důvodu, proč by se mělo vztahovat. Spotřebiteli neškodí, návyk netvoří, je to výrobně levné -"
„Moment," řekl jsem a vstal. „Ještě neodcházejte. Rád bych chytil šéfa, než půjde na oběd."
Šéfa jsem chytil a ten na mě zamyšleně zamrkal.
Nikoli, nepřál si, abych to zatím projednával s Mason-Dixonovými, a zajisté, ovšem, zdá se, že by na tom mohlo něco být, přirozeně, toho člověka přijmout a vyčkat, jestli se s něčím opravdu vytasí.
Což jsme učinili; a což on učinil.
Účtárna div nezbořila barák, když začaly chodit první faktury, ale poslal jsem je na šéfa, a ten jim zchladli hlavy. Ale stejně to stálo spoustu peněz a trvalo to skoro šest měsíců. Pak mě jednou ráno Leslie dary Cloud zavolal a povídal: „Přijďte sem ke mně dolů, pane McGory. Máme to."
Sehnali jsme mu místnosti na dolním East Sidu, páchlo to tam po shnilé zelenině. V duchu jsem si učinil poznámku, že je třeba znova prověřit celou naši reklamní kampaň za obohacování chlorofylem, a vyšplhal jsem ta dvě poschodí do Cloudovy soukromé pracovny.
Seděl na laboratorní lavici a zářil nad řádkou zkumavek, které stály
před ním.
„To je ono?" zeptal jsem se a rozjasnil nad zkumavkami tvář.
„To je ono," snivě se na mě usmál a zažíval. „Promiňte," zamžoural přívětivě, „trochu jsem ten lektvárek ozkoušel."
Bedlivě jsem si ho prohlédl. Něco tedy určitě ozkoušel, to bylo naprosto jasné. Ale whisky z něho cítit nebyla; zornice rozšířené neměl; nic. Byl svěží, veselý, a to bylo všechno, co se dalo říct.
„Ochutnejte taky," vybídl mě a ukázal na zkumavky. Tedy čas od času prostě nastane chvíle, kdy člověk musí zaplatit příspěvky do svého klubu. VB. a S. mi už mnohokrát prokázali ledacos dobrého, a mám-li teď něco neznámého spolknout, abych byl práv důvěře, kterou ve mě šéf skládá, pak nezbývá než s chutí do toho. Přece jsem však ještě na okamžik zaváhal.
„Ááále," řekl Leslie Dary Cloud, „to je nějakého strachu. Heleď, já jsem si teď právě vzal jednu dávku, ale hned si dám druhou navrch." Vylovil ze stojánku jednu ze zkumavek a s pobzukováním chrstl trochu bezbarvé kapaliny do skleničky s jinou bezbarvou kapalinou, asi s vodou. Vypil to naráz a olízl se. „Chuť to má hroznou," hlásil rozradovaně, „ale to se spraví. Ahoj!"
Znovu jsem si ho prohlédl a on se podíval na mě a řehnil se. „Je to moc silný," pravil šťastně. „Udělal jsem si to moc silný. Ale to se taky spraví." Bezcílně chrastil nádobkami a zkumavkami, zatímco já jsem nabral zhluboka dech a připravil se na věc.
„Tak dobře," řekl jsem a vzal jsem mu z ruky čerstvě načepovanou skleničku. Spolkl jsem to téměř jedním lokem. Chuť to mělo strašnou, přesně jak to říkal. Chutnalo to asi zrovna tak, jak páchla dolní poschodí v tom baráku; ale to bylo všechno, čeho jsem si stačil všimnout. Na okamžik se nic nestalo, jenom Cloud se na mě přemýšlivě zahleděl a zamračil se. „Heleď," povídal, „neměl jsem to radši zředit?" Myslím, že to měl zředit. Bums!
Za půl hodiny jsem byl už zase v pořádku.
Cloud se strašně omlouval. „No, ale přece jen," utěšoval mě, stoje nade mnou, zatímco já jsem ležel na laboratorní lavici, „dokazuje to aspoň jednu věc. Dostal jsi asi tak desettisíckrát silnější dávku, než je normální, a musíš teda

připustit, že ti to nic neudělalo.“
„Teda musím?“ řekl jsem a podíval jsem se na doktora. Bimbal fonendoskopem, držel ho za sluchátka a krčil rameny.
„Žádná organická porucha, pane McGory, alespoň nic, co by se dalo zjistit. Euforie, to prosím. Dočasně zrychlený puls, dejme tomu. Nějaké to delírium na chvilku, může být - i když ovšem bylo velice mírné. Ale počítám, že vás ani hlava nebolí.“
„Nebolí,“ připustil jsem. Shodil jsem nohy dolů a opatrně se posadil. Žádná kladiva se mi však v hlavě nerozbušila, musel jsem to doznat; bylo mi báječně.
No, a mezi námi - zředili jsme to pak tolik, až to Cloud schválil jako „normální“ dávku - jen co by stačilo vyvolat příjemný pocit - nasytil tím nějaký prášek, nalisoval to do tabletek a přišel s něčím, co se podobalo zrovna tak aspirinu jako čemukoli jinému. „Bude to asi fungovat i takhle,“ řekl. „Psychogenní bolení hlavy do pěti minut zmizí, jakmile si někdo tabletku vezme.“
„Budeme na to pamatovat,“ řekl jsem.
Jedno ke druhému, prostě jsem to nestačil starému pánovi povědět, než odejel, příští den už byla sobota a rušit šéfy o víkendu, to se prostě nedělá, a tak bylo pondělí,než jsem se k němu dostal na dostatečně dlouhé slyšení, abych mu mohl celou tu historii vyprávět. Byl nadšen. „Báječné,“ mžoural. „Takové spousty z takové trošky surovin. Vůbec to na nic nevypadá!“
„Ochutnejte jednu, pane řediteli,“ nabídl jsem mu.
„Jak to vypadá z právního hlediska?“
„Perfektní. Je to naprosto bezvadné.“
Pokývl a prstem zašťoural v pilulkách. Poškrábal jsem se vzadu na krku. Pokoušel jsem se být vychovaně nenápadný, ale šéfovi toho mnoho neujde. Tázavě se na mě podíval.
„Kopřivka,“ vysvětloval jsem mu v rozpacích. „Já jsem napoprvé silně přebral, jak už jsem vám říkal. Moc se v těchhle věcech nevyznám, ale na klinice mi řekli, že jsem získal alergii.“
„Alergii?“ Pan Vanden Blumer se na mě přemýšlivě zahleděl. „Ale my snad nehodláme šířit touhle věcí alergie, nebo snad ano?“
„Ne, z téhle strany nehrozí žádné nebezpečí, pane řediteli. Je to tak trochu Claudova vina, nalil mi porci té látky neředěnou a já jsem ji vypil. Na klinice si byli naprosto jisti: Ani dvacetinásobek nebo třicetinásobek té dávky vám nemůže naprosto uškodit.“
„Hm.“ Převracel jednu z pilulek v prstech a zamyšleně k ní čichal. „A jak dlouho asi budete tu kopřivku mít?“
„Ta zmizí. Jenom si nesmím tu věc brát. Ani bych kopřivku neměl, ale - no prostě chutnalo mi tak, že jsem včera zkusil další dávku.“ Zakašlal jsem a dodával: „Funguje to báječně. Vy jistě oceníte, jakou má tahle zkušenost výhodu. Musel jsem toho nechat, a necítím přitom žádnou nutkavou potřebu, žádné třesy, žádnou nervozitu, žádný odvykací syndrom, nic. Bral bych to rád dál jako každý, ale současně mohu prokázat, že Cloud mluvil čistou pravdu: Nevytváří to návyk.“
„Hm,“ řekl opět; a to byl konec naší diskuse.
Šéf, to je starý mazák. Dal mi příkazy: držet jazyk za zuby. Trochu si myslím, že čekal, co bude s mou kopřivkou a jestli se neukáže nějaká stopa návyku a co bude s pokusnou sérií zvířat a s pokusem s Cloudovými dobrovolníky z brlohů na Bowery. Ale ještě víc, počítám, že čekal, až nastane pravý čas a pravé počasí.
Jako například to klima při schůzi plánovací komise, den po uveřejnění zprávy těch doktorů a po panice u Mason-Dixonů.
A tak přišla na svět Žvýkací puma.
Hazel se právě vrátila s papírovým pohárkem z bufetu a už od pohledu jsem mohl usoudit - zpod víčka se netáhla žádná pára, pohárek byl celý orosený - že to není káva, kterou jsem si objednal. „Hej!“ houkl jsem na ní, právě když chtěla zasněně odbaletit dveřmi. „Vraťte se!“
„K službám, massa,“ řekla rozjařeně a přitvistovala zpátky, „se děje?“
Šlápl jsem svému rozčilení na brzdu. „Otevřte to!“ nařídil jsem jí. „A podívejte se, co je uvnitř.“
Usmála se na mě a pleskla do víčka. Polovina obsahu mi vyhrkla na stůl. „No ne,“ řekla Hazel, „moment, já hned přinesu hadr.“
„Nechte hadr hadrem,“ řekl jsem a utíral stůl kapesníkem. „Co je uvnitř?“
Hazel se s údivem zahleděla do pohárku a pak řekla: „Čestně, massa, teď to vidím. Ti idioti v tom bufetu jsou vstávajíce lehajíce namazaný jak krajíce. Nagumovaný. A pořád jim říkám, když s tím nesvedete dělat, tak na žvejkačku v pracovní době nesahejte. Mrzí mě to, šéfe. Ani kapka džusu. Jak tomu můžou vůbec říkat džus s coca-colou, když ho tam -“
„Hazel,“ řekl jsem, „jenže já jsem chtěl kávu. Kafe!“
Podívala se na mě. „Tak vy si myslíte, že jsem to spletla já? Omlouvám se, pane McGory. Hned běžím dolů a přinesu vám ji.“ Kajícně se usmála a odbroukala si to ke dveřím. S rukou na klice se zastavila a ještě jednou se po mně ohlédla. „Ale stejně, massa,“ řekla, „to je kombinace k puknutí, kafe s coca-colou. No ale uvidím, co pro vás budu moct udělat.“
A byla pryč, šla pro bůh sám ví jakou neuvěřitelnou patlaninu. Co byste byli na mém místě udělali? Ne, to není žádná odpověď. To je mi jasné, že byste udělali právě tohle, jenže já po tom prostě dostávám kopřivku.
První týden jsme jásali, druhý týden jsme triumfovali, třetí týden jsme byli milionáři.
Šestý týden jsem se kradl městem sem a tam, pěšky, hledal jsem Leslieho Claryho Clouda. A stejně jsem jen taktak unikl, sotva yard nebo dva yardy za mnou se napasoval do skleněné stěny baru zasněný řidič nákladňáku.
Když jsem spatřil Clouda, jak sedí na laboratorní lavici, nohy na stole, oči přivřeny, ruce sepjaty za hlavou, div jsem ho nelíbal. Neboť jeho čelisti se nepohybovaly. Jen on samojediný v celém New Yorku, kromě mne ovšem, nežvýkal Žvýkací pumu.
„Zaplať pámbu!“ řekl jsem upřímně.

Zamrkal a usmál se na mě. „Pan McGory," protáhl přívětivě. „To je od vás hezké, že jste přišel."
Jeho chování mě znepokojovalo, prohlížel jsem si ho zblízka. „Doufám, že nejste - tedy že nejste nagumovaný."
Řekl jemně; „A vypadám snad nagumovaný? Já ten prevít nežvýkám."
„Prima!" Rozložil jsem noviny, které jsem donesl až z Madison Avenue, a ukázal jsem mu jejich vnitřní stránky, ty, které nebyly docela zamatlány tiskařskou černí. „Podívejte se na to, Cloude. Letadla padají na Radio City. Autobusy se řítí z Washingtonova mostu. Lodi najíždějí na břeh u Battery. To jsme provedli my, Cloude, vy a já!"
„Ale já bych to tak nebral, milánku," řekl mi pokojně. „To jsou stejně jen domácí zprávy, ne?"
„A to vám nestačí? To není žádná místní záležitost, to nemůže být jen tady. Ono totiž neexistuje žádné spojení ven z města - ven z žádného města, počítám. Doručovány jsou jen zásilky Žvýkacích pum, to je to jediné, co se dopravuje. Kromě nich se nikdo o nic nestará. A to jsme provedli my, vy a já!"
Soucitně prohlásil: „To není dobré, McGory."
„Hrom do vás!" zahulákal jsem na něj. „Vy jste tvrdil, že to není narkotikum. Vy jste tvrdil, že to nepůsobí návyky. Vy jste -"
„No tak," řekl mírně a pevně. „Vem te si taky."
„Já nemůžu! Dostávám po tom kopřivku!"
„Aha. Správně." Vypadal, jako když ho to mrzí. „No, a to by tak bylo všechno, McGory," řekl nakonec ospale a zakoukal se opět do stropu.
„Jak to?"
„Jak to jak to?"
„Jak to, že - ale k čertu s vámi, Cloude, vy jste nás do toho namočil, vy nás z toho zase musíte dostat ven. Nějaký způsob se přece najít musí, jak tenhle návyk léčit."
„Ale jaký návyk? Co chcete léčit, McGory?" dokazoval mi.
„No tenhle návyk!"
„Jen klid," povídal čtverácky a vzal ze stojánku na pracovním pultu jednu ze zazátkovaných zkumavek. Vypil ji téměř do poslední kapky a mrskl zkumavkou do košíku. „Vidíte?" prohlásil přísně. „Já například Žvýkací pumu vůbec nežvýkám."
Tak jsem se tedy odvolal k Vyšší Autoritě.
V osmnáctém století bych se s tím byl obrátil na církev, v devatenáctém na stát. Já jsem se sebral a šel jsem do kanceláře, která má okna na Central Park a kde bronzová tabulka u dveří hlásí Theodor Tust, psychoanalytik. Nebylo to jednoduché. Téměř jsem na něj vyletěl, hned jak jsem viděl, že jeho čelisti žvýkají ve stejném rytmu jako čelisti jeho sekretářky. Ale Cloudův koktajl není, jak on tvrdí, konec konců žádné narkotikum, a třebaže vám způsobuje příjemné pocity a uvolnění - a když si vezmete dostatečnou dávku, tak vás i opije - přece jen vám nebrání v rozhovoru. Takže jsem tedy ovládl svou zlost, jedinou špatnou náladu, která ještě na světě zbyla, a pověděl jsem mu, co chci.
Vysmál se mi - tím nejpřátelštějším způsobem. „Zarazit Žvýkací pumu? Ale pane McGory!"
„Ale letadla padají -"
„Už žádné sebevraždy nejsou, pane McGory."
„Vlaky se srážejí -"
„Za celý měsíc ani jediná vražda, ani jedno násilí v celém městě."
Řekl jsem beznadějně: „Ale je to omyl."
„A," řekl objevitelským tónem, „teď se dostáváme k jádru věci. Kde je jaký omyl?"
To bylo podruhé, co jsem se na něj málem vrhl. Ale řekl jsem: „Chtěl bych, aby jedna věc byla mezi námi jasná: nepřeji si, abyste se hrabal v mých problémech. Kvůli tomu tady nejsem. Celá Žvýkací puma je omyl, a to ze mě nemluví nějaká zaujatost proti ní. Můžete mít své názory na srážky a na náhlá úmrtí, když chcete, ale co to pozvolné umírání? Po celém městě, po celé zemi lidi kašlou na práci. Nikomu na ničem nezáleží, nikdo nic nedělá, než že mechanicky opakuje to, co dělával. Jsou šťastní. A co bude, až budou hladoví, jelikož si sedláci řekli, že je jim příliš dobře, než aby se starali o úrodu?"
Trpělivě si povzdychl. Vyplivl žvanec žvýkačky do papírového ubrousku a zahodil ho do košíku. Ze zásuvky vytáhl čerstvou pastilku a začal ji rozbalovat, ale zarazil se, když si všiml, že ho pozoruji. Ušklíbl se. „Asi bych neměl, že, pane McGory. No, proč bych to pro vás neudělal? Konec konců to nepůsobí žádný návyk, tak co." Hodil žvýkačku zpátky do zásuvky a řekl: „Abych odpověděl na vaši otázku, hlady neumřou. Dělníci dělají, sedláci sedlají, policisti policistují a já psychoanalyzuju. A vy si starostujete. Proč? Práce se přece udělá!"
„Jenže má sekretářka -"
„Na sekretářku zapomeňte, pane McGory. Jistě, je teď třeba trochu zapomnětlivější, trochu jakoby vygumovaná. A kdo dnes není? Ale do práce chodí, a proč by taky nechodila?"
„No to sice chodí, ale -"
„Ale je šťastná! Tak ji nechte být šťastnou!"
Otřeseně jsem se na něj podíval. „A to mi říkáte vy, lékař? Co když vy budete tak trochu zapomnětlivější, vygumovaný, a tak dále, a nějaký pacient bude naléhavě potřebovat -"
Přerušil mě. „Za poslední tři týdny," řekl jemně, „jste první, kdo do těch dveří vstoupil."
Změnil jsem kurs. „No dobře, vy jste psychoanalytik. A co takhle praktik nebo chirurg?"
Pokrčil rameny. „Možná," připustil, „že v jednom případě z tisíce - u nějakého zranění při neštěstí - se dostane pacient do nemocnice moc pozdě, nebo snad udělá chirurg nějakou tu chybičku. Možná. Ani nejeden z tisíce - snad v jednom případě z miliónu. Ale Žvýkací puma není žádné narkotikum. Centigram sodiumamytolu, a váš chirurg bude jako nový."
Bezmyšlenkovitě sáhl do zásuvky pro pastilku žvýkačky.

„A to říkáte," řekl jsem vyčítavě, „že to žádný návyk nevytváří."
Zastavil se s rukou na půl cestě k ústům. „No, když jinak nedáte, tak zvyk to je. Ale nepleťte slova, pane McGory. Není to žádný návyk na narkotikum. Kdyby mi teď někdo sebral tu zásobu, co tu mám, nebylo by mi to příjemné - asi tak, jako by mi nebylo příjemné, kdybych z nějakých důvodů nemohl hrát bridž, a o nic víc." Odstrčil pastilku zase a hrabal se v dolní zásuvce psacího stolu, až našel zaprášený balíček cigaret. „Kouříval jsem tři krabičky denně," zasípal při prvním doušku kouře. Utřel si uslzené oči. „Víte, pane McGory," řekl mi ostře, „vy jste tak trochu puritán puritánská. Vám vadí, že jsou lidi šťastní."
„Já -"
Přerušil mě dřív, než jsem dokázal naplno vybuchnout. „Nemyslete si, že jste ten jediný, kdo přemýšlí, co je pro svět dobré. Když jsem poprvé uslyšel o Žvýkací pumě, znepokojilo mě to." Zamáčkl znechuceně cigaretu a nepřestal hovořit. „Euforie je dobrá věc, to je v pořádku, říkal jsem si, ale co takhle kritické situace. Rozhlížel jsem se kolem sebe, ale žádné jsem neviděl. Všechno šlo normálně dál, možná pomalu a trochu popleteně, ale šlo. A pak jsem si řekl z vyššího morálního hlediska, že je to sice dobrá věc a že je to v pořádku, ale co poslání člověka? Bude svět nadále obydlen spokojenými poloidioty? A trápilo mě to tak dlouho, dokud jsem se nepodíval na své pacienty."
Usmál se při té vzpomínce. „Měl jsem všelijaké, pane McGory. Vzpomeňte si na jakoukoli hrůzu, dvakrát za týden jsem to tady viděl. Nejstrašnější trosky duševního života, o jakých jste kdy slyšel, pokroucené, zborcené, ničící samy sebe; a najednou byl konec užírání se starostmi, strachem a napětím, už to najednou vlastně ani nebyli žádní mí pacienti. A co víc, nestali se z nich žádní debilové. Dejte jim podnět, zareagují na něj. Zaujměte je něčím, chytnou se toho. Tuhle večer jsem hrál bridž se ženou, která ještě minulý měsíc byla naprosto ochablá; první tabletu žvýkačky jsme ji museli vysloveně nacpat do úst. Rozbila mě v té hře napadrť, pane McGory. Chodil mi sem matematik, který - ostatně na tom nezáleží. Bylo to dost ošklivé. Teď je šťastný jak želva, a když jsem ho viděl naposledy, dokončoval právě vědeckou práci, kterou před lety začal a s níž nemohl hnout. Povzbuďte je, reagují. Když věci vypadají ponuře Žvýkací pumou do nich! Tak co chcete víc?"
Podíval jsem se na něj chmurně a řekl: „Tak vy mi tedy nemůžete pomoct."
„To jsem neřekl. Chcete opravdu, abych vám pomohl?"
„Jistě!"
„Tak mi tedy odpovězte na tuhle otázku: Proč vy vlastně sám nezačnete žvýkat?"
„Protože nemůžu!" Vylítlo to všechno ze mě, schůze plánovací komise a Leslie dary Cloud a ta nezředěná sklenice a kopřivka. „Strašná alergie," zdůrazňoval jsem. „Nezabírají na to ani histaminika. Na klinice mi řekli, že se antilátky vytvořily po masivním počátečním šoku a že -"
Řekl spokojeně: „Tělo vládne duši, co? Tak co jiného jste čekal? Ale věřte mi, pane McGory, alergie jsou duševního původu. Jestli se -"
To už říkával náš šéf, jestli se vám nepodaří je potřít, tak se s nimi spojte.
Ale já se s nimi spojit nedokážu. Theodor Yust mě pozval, abych zase přišel, ale myslím, že jsem na něj byl hrubý. A když jsem konečně přilezl ke křížku, abych se mu omluvil, byl za bronzovým štítkem s jménem zastrčen lístek a na něm naškrábáno: Sem na rybách.
Pokusil jsem se vyložit to na rovinu šéfovi. Otevřel jsem dveře kanceláře plánovací komise a on tam seděl s Baggottem a Wayberem od Mason-Dixonů. Dřepěli a pižlali nějaké modýlky lodí, a byli do toho tak zabráni, že si mě skoro ani nevšimli. Po chvíli řekl šéf líně: „Tak už jste bankrot?" A minuty míjely, až konečně Wayber nepřítomně odpověděl: „Řek bych, že jo. Jsou tam nějaké formuláře k vyplnění nebo co." A pižlali dál.
Tak jsem na ně ostře houkl a na tu minutu zvedli oči a uviděli mě, bylo to jako u bláznů: ruka do kapsy, rozbalit papírek, žvýkačku do úst. A poté už jsem se s nimi přirozeně dohadovat nemohl. Tak co byste tedy dělali vy na mém místě? Ne! To já nemohu!
Hazel se už na mě přijde jen tu a tam podívat. Seřval jsem ji kvůli tomu - co bude, burácel jsem, když bude třeba rychle odpovědět na nějaký dopis. Ale ona se na mě jen snivě usmála. „Už měsíc žádný nepřišel," sdělila mi mile. „Ale nedělej si starosti, jak něco bude, v tu ránu jsem tady. Netrpím žádným návykem na ten prevít, můžu s tím kdykoli přestat, řekneš slovíčko, a na to tata tady máš svou starou Hazel…" A má pravdu, protože máme-li jít až na kořen věci, v tom je právě ta nesnáz. Není to návyk. Tak jak ho můžete rušit?
Se Žvýkací pumou se dá přestat kdykoli. V téhle vteřině, za pět minut, zítra.
Tak nač se tím trápit?
Je to naprosto dobrovolné, zcela pod vaší kontrolou; neuškodí vám, nebude vám po ní nevolno.
Byl bych rád, kdyby se Theodor Yust vrátil. Jinak si asi podříznu krk.